

Accountantsverslag

Boekjaar 2016

Veiligheidsregio Haaglanden

An independent member of Baker Tilly International

Inhoudsopgave

	Pagina
1 Managementsamenvatting	4
2 Aard en reikwijdte van de controle	5
3 Bevindingen jaarrekeningcontrole	6
4 Single information Single audit	11
5 Overige aandachtspunten en ontwikkelingen	12

1. Managementsamenvatting

- ✓ Bij de jaarrekening die voorligt zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor het aspect getrouwheid als ook voor het aspect rechtmatigheid.
- ✓ De onderhoudsvoorziening in de jaarrekening is beperkt onderbouwd. In onze controle hebben wij meerdere afwijkingen geconstateerd in het onderhoudsplan. Daarnaast is door ons vastgesteld dat een belangrijk deel van de onttrekkingen geen relatie heeft met de posten in de onderhoudsbegroting. Wij adviseren om het proces van totstandkoming en analyse van het meerjarenonderhoud te verbeteren.
- ✓ Niet alle opdrachten die hiervoor in aanmerking komen zijn Europees aanbesteed. Wij hebben bij vier opdrachten geconstateerd dat deze niet rechtmatig zijn aanbesteed. Voor € 219.000 aan aanbestedingen is meegewogen in ons oordeel omtrent rechtmatigheid. Wij adviseren om het proces van monitoren van aanbesteden te verbeteren.
- ✓ De AO/IB voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Hierover rapporteren wij specifiek in onze managementletter. De belangrijkste bevinding met betrekking tot de AO/IB heeft betrekking op de rechtmatigheid van aanbestedingen. Wij merken hierbij op dat er in onze controle geen afwijkingen zijn geconstateerd die het gevolg zijn van hiaten in de AO/IB.
- ✓ Uit de financiële analyse blijkt dat de VRH een voldoende financiële positie heeft.
- ✓ In de controle van de Sisa zijn geen afwijkingen geconstateerd.

2. Aard en reikwijdte van de werkzaamheden

2.1 Opdracht

In overeenstemming met de van u verkregen opdracht hebben wij de jaarrekening over boekjaar 2016 van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) gecontroleerd.

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening hebben wij de goedkeuringstolerantie gehanteerd in overeenstemming met het Besluit Accountscontrole Decentrale Overheden (BADO). U heeft geen lagere marge vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. Hieruit volgt dat wij voor de jaarrekening een tolerantie voor fouten van € 900.000 (1% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves) hebben gehanteerd en een voor onzekerheden een tolerantie van € 2.750.000 (3% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves).

In dit accountantsverslag worden fouten en onzekerheden gerapporteerd die de door u vastgestelde rapportagetolerantie van € 225.000 (conform het controleprotocol 25% van de goedkeuringstolerantie) overschrijden en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door uw raad gerapporteerd.

2.2 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd.

Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de jaarverslaggeving beoordeeld. De VRH heeft gedurende 2016 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Naar onze mening zijn de gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties.

3. Bevindingen jaarrekeningcontrole

3.1 Geconstateerde niet-gecorrigeerde afwijkingen

Naar aanleiding van de door ons verrichte werkzaamheden zijn er afwijkingen geconstateerd die de in hoofdstuk 2.1 genoemde rapporteringstolerantie overschrijden.

Omschrijving	Aard	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Nadere toelichting
Onderhoudsbegroting te laag verantwoord	Fout	139.000	139.000	Paragraaf 3.5
Aanbestedingen niet rechtmatig	Fout	-	219.000	Paragraaf 3.8
Totaal fouten		139.000	358.000	

3. Bevindingen jaarrekeningcontrole

3.2 Schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn schattingen gemaakt. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant (kunnen) afwijken van de verwachtingen. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. De belangrijkste schattingen in de jaarrekening zijn:

Belangrijke schattingen	Beoordeling	Toelichting
Waardering van de materiële vaste activa	Akkoord	De verwachte levensduur voor de verschillende activacategorieën en daarmee de afschrijvingspercentages zijn in lijn met wat gebruikelijk is.
Voorziening groot onderhoud	Voor verbetering vatbaar	Wij verwijzen hieromtrent graag naar de toelichting onder paragraaf 3.5.
Reservering vakantiegeld / IKB	Akkoord	De schatting van het nog te betalen vakantiegeld die eenmalig in het kader van de IKB is toereikend onderbouwd.

Wij zijn van mening dat er bij het maken van schattingen consistent wordt gehandeld en zijn akkoord met de hierbij gehanteerde uitgangspunten.

3. Bevindingen jaarrekeningcontrole

3.3 Materiele vaste activa

Afwaardering Brandweerkazerne Haagse Hout

De kazerne Haagse Hout is in 2016 niet meer in gebruik. Een gevolg hiervan is dat de boekwaarde van de kazerne met € 459.000 is afgewaardeerd naar een lagere marktwaarde. De waardering is bepaald aan de hand van een externe taxatie. Het is niet uitgesloten dat de realisatie van een verkoop tot een afwijkende waardering zal leiden.

De gekozen waardering voor de kazerne is in overeenstemming met het waarderingsrapport en toereikend onderbouwd.

3.4 Saldering debiteuren

In december 2016 is een voorschot voor de gemeentelijke bijdrage 2017 gefactureerd. Hieruit voortvloeiend is ook een vordering op de deelnemende gemeenten ontstaan.

Het opnemen van de vordering is in vorige jaren, in overleg met de vorige accountant, gesaldeerd met de hiermee samenhangende verplichting. Wij zijn van mening dat deze saldering niet is toegestaan.

Voortvloeiend uit het bovenstaande is in de jaarrekening 2016 de (vooruitgefactureerde) vordering op deelnemende gemeenten en de daarmee samenhangende verplichting opgenomen en zijn de vergelijkende cijfers hierop aangepast.

(bedragen in EUR * 1.000)	2016	2015
Activa		
Materiele vaste activa	76.449	79.927
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr	42.220	40.399
Liquide middelen	463	90
Overlopende activa	2.156	2.516
Totaal activa	121.288	122.932
Passiva		
Algemene reserve	1.466	1.446
Bestemmingsreserves	3.752	4.330
Nog te bestemmen resultaat	1.068	2.032
	6.286	7.808
Voorzieningen	1.446	984
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr	61.168	61.370
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	7.124	10.511
Overlopende pasiva	45.264	42.259
Totaal passiva	121.288	122.932

3. Bevindingen jaarrekeningcontrole

3.5 Voorziening groot onderhoud

Om schommelingen in de kosten van groot onderhoud te beperken is er een voorziening groot onderhoud gevormd. In de jaarrekening 2016 is hiervoor een voorziening van € 1,4 mln. voor opgenomen. Ter onderbouwing van de voorziening is in 2015 een meerjaren onderhoudsplan (hierna: MJOP) opgesteld. Hierin zijn per locatie de verwachte onderhoudswerkzaamheden inzichtelijk gemaakt alsmede de termijn waarbinnen deze moeten plaatsvinden en de kosten die daarmee samenhangen.

Naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden constateren wij meerdere onjuistheden en onvolledigheden in het bestaande plan. Deze onjuistheden en onvolledigheden bestaan uit het niet verwerken van verrrekenbare BTW, opgenomen posten die niet als groot onderhoud kwalificeren en posten voor werkzaamheden die niet meer uitgevoerd gaan worden.

Daarnaast constateren wij dat een belangrijk deel van de onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening in 2016 niet in lijn zijn met begrote werkzaamheden en lasten in het onderhoudsplan.

De oorzaak van de hiervoor genoemde afwijkingen ligt naar onze mening voor een belangrijk deel in het proces. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Er is geen directe relatie tussen de onderhoudsactiviteiten die in het MJOP gepland waren voor 2016 en de daadwerkelijke uitgevoerde onderhoudsactiviteiten.
- Er wordt intern geen analyse uitgevoerd op de geplande onderhoudsactiviteiten conform het MJOP en de daarmee samenhangende lasten ten opzichte van de uitgevoerde activiteiten en werkelijk gemaakte lasten.

Voor een goede beheersing van zowel het MJOP als de daarmee samenhangende voorziening is het noodzakelijk dat werkzaamheden in overeenstemming met het MJOP worden gepland.

Afwijkingen tussen de realisatie en het MJOP moeten achteraf worden geanalyseerd. Enerzijds om te beoordelen of de juiste werkzaamheden zijn uitgevoerd. Anderzijds om te beoordelen of de begrote werkzaamheden in het MJOP op het gebied van prijs en hoeveelheid nog wel toereikend is.

Op basis van de bovenstaande geconstateerde opmerkingen blijkt dat de kwaliteit van de onderhoudsbegroting/- onderhoudsvoorziening sterk voor verbetering vatbaar is.

Binnen VRH was de beperkte kwaliteit van de MJOP voor een deel bekend. Er is in 2016 door de VRH besloten om een (nieuw) MJOP 2017-2024 op te laten stellen. Hierbij wordt onder andere onderscheid gemaakt tussen investeringen, groot onderhoud en exploitatiekosten.

Wij benadrukken het belang voor de totstandkoming van het nieuwe MJOP en raden u daarnaast aan om het proces omtrent de beheersing van het onderhoud te verbeteren.

3. Bevindingen jaarrekeningcontrole

3.6 Reservering vakantiegeld

Het BBV stelt dat voor jaarlijks terugkerende, arbeidsgelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume, geen verplichting wordt opgenomen op de balans. De reservering vakantiegeld is een voorbeeld van zo'n jaarlijks terugkerende verplichting.

Met ingang van 1 januari 2017 is het Individueel Keuze Budget van toepassing en bestaat er geen vakantiegeld meer. Werknemers hebben echter in 2016 nog wel vakantiegeld opgebouwd. Aangezien 2016 een overgangsjaar betreft is de reserve vakantiegeld ad € 1,8 mln nu (eenmalig) wel opgenomen als verplichting. Voor het bedrag dat als verplichting is opgenomen was reeds een bestemmingsreserve gevormd.

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

In de jaarrekening is de toelichting van de WNT opgenomen. Wij hebben in onze controle vastgesteld dat de in de jaarrekening opgegeven informatie voldoet aan de specifieke eisen van het controleprotocol WNT.

3.8 Rechtmatigheid aanbestedingen

Bij de uitvoering van een controle op de rechtmatigheid van aanbestedingen. Hieruit blijkt dat voor € 872.000 de aanbestedingen niet rechtmatig hebben plaatsgevonden. Bij vier van de 70 opdrachten die voor Europese aanbesteding in aanmerking komen hebben wij geconstateerd dat er (onterecht) geen Europese aanbesteding heeft plaatsgevonden.

Van de geconstateerde onrechtmatigheden heeft € 654.000 betrekking op aanbestedingen van 2B-diensten. Voor deze aanbestedingen geldt (t/m 18 april 2016) een verlicht regime. De omvang van deze onrechtmatigheid geldt als een formele onrechtmatigheid en telt niet mee in ons oordeel over de rechtmatigheid. De VRH is hiervoor in 2017 reeds een aanbestedingsprocedure gestart, hiermee zal deze onrechtmatigheid tijdig worden opgelost.

De overige drie opdrachten, met een omvang aan lasten van € 219.000, zijn om uiteenlopende redenen niet Europees aanbesteed. Wij hebben begrepen dat deze aanbestedingen intern reeds zijn gesignaleerd en dat er nieuwe aanbestedingen zijn/worden opgestart. De geconstateerde afwijking hebben wij als onrechtmatigheid bij de door ons geconstateerde afwijkingen meegenomen.

Wij adviseren om de geconstateerde onrechtmatige opdrachten Europees aan te besteden. Wij adviseren daarnaast om een repressieve controle, zoals een spend-analyse, in uw eigen processen in te bouwen, zodat onrechtmatigheden tijdig kunnen worden geconstateerd.

4. Single Information Single Audit

4.1 Geen controleverschillen in de SiSa bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten, Artikel 5 lid 4, dienen wij te rapporteren over de fouten en onzekerheden van de SiSa regelingen.

Code	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	N.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling

4.2 Conclusie

Uit de tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

5. Overige onderwerpen

5.1 Overige dienstverlening -> onafhankelijkheid accountant

In het verlengde van de Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant, bevestigen wij dat, naar ons oordeel, de onafhankelijke positie in overeenstemming is met de wettelijke- en beroepsvoorschriften. Tevens bevestigen wij dat de objectiviteit gedurende het afgelopen boekjaar niet is aangetast.

In onze controleaanpak zijn diverse maatregelen opgenomen die de onafhankelijkheid dienen te waarborgen. Periodiek wordt de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften beoordeeld. De leden van ons controleteam moeten jaarlijks hun onafhankelijkheid (schriftelijk) bevestigen.

5.2 Fraude

Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240. *"De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten"*.

Het bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag. Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico's binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico's.

Contactgegevens:

Alex Ruigendijk
Partner RA
+31 70 358 90 00
aruigendijk@bakertillyberk.nl

Stefan Turenhout
Manager RA
+31 70 358 90 00
sturenhout@bakertillyberk.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly Berk N.V.
Scheveningseweg 80-82
2517 KZ Den Haag
Postbus 85745
2508 CK Den Haag
+31 70 358 90 00

www.bakertillyberk.nl